

Literatūra un Māksla

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU SAVIENĪBAS
LATVIJAS PADOMJU KOMPONISTU SAVIENĪBAS
LATVIJAS PADOMJU MĀKSLINIEKU SAVIENĪBAS
L A I K R A K S T S

1945. G.

13. JŪLIJĀ

NR. 26

CEĻĀ UZ PLĒNUMU

JĀNIS SUDRABKALNS

Drīz sanāks kopā Latvijas padomju rakstnieku saime. Tā būs gaiša prieka pilna sastāšanās. Aizsalkušas kara vētras, Sarkanā Armija izcīnījusi spožu, varenu uzvaru, satricēsi kāskrusta pūki, izglābusi Eiropas civilizāciju, pacēlusi tautas no posta un kauna liksmā brīvības saulē. Mēs atceramies Pumpura un Raiņa praviešvārdus par uzvaru, ko reiz izcīnīs Lāčplēsis, un nogrimušo Burtnieku pili, kas reiz uzkāps no ezera dūņām, un redzam, ka pravietojums piepildījies. Vizēdama pacēlusies no dzelmes mūsu brīvības pils, satricēti mūsu senie ienaidnieki — vācu iebrucēji, dzelzī kalto bruņinieku drūmie, baigie pēcteci. Atgriezušies mājās tie, kas bija atstājuši dzimteni, tauta atkal vienota un uzsāk jaunās, brīvas gaitas, kas aizlecas tālu nākamībā.

Sādas sanāksmes pamodina atmiņas, ierosina domas, noskaidro paveikto darbu vērtību un veicamos uzdevumus. Vispirms mēs izjutīsim glūzi cilvēciņu priecīgu satraukumu un pacilātību, sasveicinādamies cits ar citu. Gan jau redzamies ikdienas gaitās, bet drauga rokaspiedienam šādā svinīgā sapulītē ir dziļāka nozīme, — mēs ciešāk apzināsimies savu ko-

pību. Kad jaunākie biedri sveicinās Tautas rakstnieku Andreju Upīti, viņiem ienāks prātā, cik dziens ir ilgs mūžs, kas vēlētis nemitīgam darbam, kalpojot tautai. Viņi ieraudzīs aiz Robežnieku un Zaļās zemes, likteņu tēlotāja pagātnē Raiņa stāvu, un tālāk vēl daudzas citas dārgas un neaizmirstamas sejas, un sapratis, ka viņiem savās rokās jānes tālāk latviešu rakstniecības zelta trauks, kas atnācis pie mums no sirmiem dainu laikiem, un ka šis trauks viņiem jāpilda ar jaunu saturu. Rakstnieki, kas vācu nakti pārlaiduši dzimtenē, satapsies ar biedriem, kas izstāigājuši visas grūtā un garā kara gaitas kopā ar latviešu gvardu strēlniekiem, un mēs no jauna atcerēsimies pārdzīvoto un sajūtīsimies lepi un pacilāti, ka latviešu rakstnieki bijuši kopā ar tautu visbīstamākajās stundās. Mūsu saimē būs komunistiskās partijas biedri, mēs dzirdēsim partijas pārstāvju domas, un mēs no jauna izjutīsim partijas gādību par latviešu kultūru, partijas lielo lomu mūsu tautas atbrīvošanā un augstos nākotnes mērķos, ko paveķ tautai komunisti. Cerams, plēnumā mēs satiksīsimies arī ar cieņiem no brāļu republikām un atkal no jauna

sajūtīsim ciešās draudzīgās saites, kas mūs vieno ar Padomju Savienības rakstniekiem un kultūras celējiem, ar visām padomju tautām. Daudz jūtu un domu atraisa šāda sanāksme.

Plēnumā rakstnieki dzirdēs savu darbu iztirzājumu un novērtējumu. Ne uzslava, ne nosodījums nedrīkst nevienam no mums samulsināt. Kas būs daudz laba paveicis un saņēms par to pateicību, tam jādomā par jauniem darbiem, jo vecie nopelni nav nekāds burvju varoņs, aiz kuŗa varētu paslēpties paguruma un neveiksmju brīžos. Tas pirmā acumirkli dažam var izlikties rūgti, bet tas ir taisnīgi un izsaka padomju ētikas principus, — tikai darbs dod cilvēkam goda pilnas tiesības un saskaņu ar laudim. Kas būs dienas un mētešus dikā pavadījis, kuŗa darbam nebūs pilnas vērtības un kam tas tiks pateikts ar bolševistisku atklātību, tam jānoskaidro un jāatzīst pašam savas vainas un trūkumi un jācenšas kļūdas dzēst ar jauniem, krietniem sasniegumiem.

Plēnumā mēs pārrunāsim nākotnes uzdevumus. Varam jau tagad droši sacīt, referātus un debates nenogaidījuši, ka uzdevumus un mērķus mums nospraudīs grūtus un lielus. Un

jau tagad mums jāņemam darīt visu, kas vien būs iespējams, lai uzdevumi un nodomi nepaliktu tikai plēnuma papīros, bet pārvērstos grāmatās, kas paceltu latviešu rakstniecības godu, stiprinātu laužu darba prieku, cīnītos kopā ar tautu par socialisma valsts laimīgu nākotni, iedvesmotu tautu, rādītu tai ceļu. Kas pašā sākumā nobīsies no lielajiem pienākumiem un augstajām prasībām, tam vajadzēs tikai padomāt par normām, kādas tiek sprauštas un aizvien tiek pārsniegtas citās darba nozarēs, un rokas pašas sāks kņudēt un meklēs palvu un papiru. Franču komunisti Marti nesē bija teicis, ka franču patriotu valodā neiederoties vārdi — nay iespējams. Šie vārdi nepatik nevienam bolševīkam, nevienam krietnam padomju cilvēkam, jo kas pēc šā negantā kara, kuŗā esam uzvarējuši, varētu pasaulē būt tik nīkns un spītīgs, ka to nevarētu pieveikt?

Man liekas, es izteikšu visu savu biedru domas, ja solišu mūsu sanāksmē daudz laimīgu un gaišu brīžu, lielu pacilātību un prieku. Mēs svinēsim savas valsts neatkarības svētkus un tie būs arī latviešu rakstniecības un visas mūsu kultūras augšamcelšanās svētki. Mums visiem sejā kritīs brīvības saules stari. Katram jāpadomā, kā viņš varētu veicināt šo dienu diēnumu un labo izdošanos.

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU SAIME.

No kreisās 1. rindā: A. Grigulis, M. Kempe, I. Lēmanis, K. Krauliņš, Tautas rakstnieks Andrejs Upītis, Nopelniem bagātais kultūras darbinieks Birznieks-Upītis, M. Šacs-Aņins, A. Brōdele, V. Brutāne. 2. rindā: P. Vilips, V. Lukss, J. Vanags, R. Selis, Pēteris Birkerts, J. Grants, E. Damburs, Nopelniem bagātais kultūras darbinieks J. Sudrabkalns, M. Kruppikova, R. Egle, K. Freinbergs, A. Bauga, Antons Birkerts. 3. rindā: M. Rudzītis, Valts Grēviņš, J. Plaudis, A. Ķeniņš, K. Fimbers, Valdis Grēviņš, I. Muižnieks, Levs Zakss, J. Grots, A. Čaks. Istrūkst: Vilis Lācis, Ed. Treimanis-Zvārgulis, Anna Sakse, Fr. Rokpelnis, A. Balōdis, J. Niedve, E. Adamsons, A. Imermanis.

FOTO K. RAKE

